

PROGRAM ZWALCZANIA KORUPCJI
STRATEGIA ANTYKORUPCYJNA
II ETAP WDRAŻANIA
2005 – 2009

WARSZAWA 2005

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP.....	3
1.1 Prawo międzynarodowe w zakresie przeciwdziałania korupcji.....	10
1.2 Prawo krajowe w zakresie przeciwdziałania korupcji.....	15
1.3 Obszary i mechanizmy korupcjogenne w Polsce.....	28
2. HARMONOGRAM ZADAŃ NA LATA 2005-2009.....	1
2.1 Gospodarka.....	1
2.2 Najwyższa władza państwowa.....	5
2.3 Administracja Publiczna	7
2.4 Wymiar sprawiedliwości i organy zwalczające korupcję.....	13
2.5 Ochrona zdrowia.....	16
2.6 Finanse publiczne.....	20
2.7 Edukacja, kultura i środki masowego przekazu.....	22
LEGENDA.....	24

Strona MSWiA poświęcona Strategii Antykorupcyjnej:

www.mswia.gov.pl

1. Wstęp

*„Zwalczenie poważnej korupcji to początek
każdej działalności politycznej,
która ma być wiarygodna. Musimy odbudować
zaufanie do elit politycznych i gospodarczych.
W czasach globalizacji, odpowiedzialność tych,
którzy decydują jest ogromna.
Musi być oczyszczona ze wszystkich podejrzeń,
aby dać nam nadzieję”.*

Deklaracja Paryska Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych

Korupcja (łac. *corruptio*) oznacza demoralizację, rozluźnienie zasad moralnych wśród społeczeństwa¹, angielskie *corrupt, corruption* oznacza niszczyć, zniszczenie, demoralizację. Korupcja nie jest pojęciem języka prawnego, nie ma więc jej prawnej definicji, spotykane natomiast w literaturze definicje określają korupcję jako działanie lub zaniechanie osoby sprawującej funkcję publiczną, w zamian za co najmniej obietnicę korzyści majątkowej lub osobistej, udzielonej przez korumpującego lub osobę przezeń reprezentowaną².

Do korupcji zalicza się:

- przekupstwo – przyjmowanie/wręczanie dóbr materialnych w zamian za uzyskanie zamówień i kontraktów rządowych, koncesji, decyzji sądów, uniknięcie obowiązku celnego, podatkowego, lub wynikających z innych przepisów;
- kradzież – zawłaszczenie dla własnej korzyści środków budżetowych i majątku, będących dobrem publicznym;

¹ Por. *Słownik wyrazów obcych*, Warszawa 1965, s.370.

² A.Z. Kamiński, *Obszary korupcji sektora publicznego*, „Rzeczpospolita” 1994, nr 219, s.13.

- protekcję – kumoterstwo, czyli faworyzowanie oparte na nieformalnych powiązaniach;
- nepotyzm – czyli faworyzowanie oparte na pokrewieństwie, kupczenie wpływami, wpływanie na proces kształtowania prawa i polityki oraz na decyzje polityków najwyższego szczebla, dla uzyskania nienależnych korzyści;
- zakup zamówień – kontraktów i innych korzyści rządowych, koncesji czy decyzji sądowych;
- uchylanie się przed obowiązkiem cełnym, podatkowym czy wynikającym z innych przepisów;
- świadome, niezgodne z prawem, dysponowanie środkami budżetowymi i majątkiem będącym dobrem publicznym;
- finansowanie wyborów lub partii politycznych w zamian za uzyskiwane wpływy.

Korupcja występuje w czterech wymiarach:

- ekonomicznym – zachęty do korupcji w programach publicznych;
- politycznym – zależności między korupcją a podstawową strukturą sektorów prywatnego i publicznego;
- kulturowym – zależności między korupcją a dziedzictwem kulturowym;
- praktycznym – możliwe i faktyczne czynniki (organizacji i społeczności międzynarodowych), pomocne w inicjowaniu reform przeciwdziałających korupcji.

Z przytoczonej wyżej klasyfikacji wynika, że korupcja przybiera rozmaite formy i wymiary. Ta różnorodność zjawiska sprawia, że najprawdopodobniej korupcji nie da się nigdy w pełni wyeliminować, niemniej jednak za cel trzeba stawiać sobie marginalizację tego zjawiska tak, by było ono bardziej wyjątkiem niż zasadą.

Obowiązujące w Polsce akty prawne nie zawierają pojęcia „korupcja”. Prawnicy posługują się terminem „łapownictwo”, który jest stosowany również wobec osób pełniących funkcje publiczne w kontekście takich przestępstw jak np. uzależnienie wykonania czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej znacznej wartości, korzyści osobistej lub obietnicy otrzymania takich korzyści.

Korupcja – według współczesnych interpretacji – oznacza przede wszystkim nadużycie władzy publicznej dla prywatnych korzyści – jednostkowych lub grupowych (partyjnych, organizacyjnych, itp.). Definicja korupcji znajduje się natomiast w podpisanej przez Polskę mię-

dzynarodowej Konwencji Cywilnoprawnej, która określa ją jako „*zadanie, proponowanie, wręczenie lub przyjmowanie bezpośrednio lub pośrednio łapówki lub jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku, lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę nienależną korzyści lub jej obietnicę*”³.

Parlament i Rząd Polski przyjęły w ostatnich latach szereg regulacji prawnych, które mają na celu ograniczenie przestrzeni występowania zjawisk korupcyjnych. Rząd walkę z korupcją uznał za jeden ze swoich priorytetów. Podjęte w tym zakresie dotychczasowe działania są zapisane w **Programie zwalczania korupcji - Strategia Antykorupcyjna**, przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu 2002 r. Zadania w nim zawarte zostały prawie w całości wykonane, a raport przyjęty przez Radę Ministrów w październiku 2004 r. stanowi kompleksowe sprawozdanie z realizacji Programu. Traktując jednak eliminowanie zjawisk korupcyjnych z życia społecznego jako nie kończący się proces, przystąpiono do tworzenia II etapu Strategii Antykorupcyjnej.

Program zwalczania korupcji – Strategia Antykorupcyjna - II etap wdrażania zakłada realizację przedsięwzięć legislacyjnych, organizacyjnych i edukacyjno – informacyjnych, uzupełnionych o nowe obszary zagrożenia korupcją oraz zadania związane z monitorowaniem efektywności podejmowanych działań. Za podstawę do opracowania zadań posłużyły: informacje dotyczące planowanych działań antykorupcyjnych, nadesłane przez poszczególne resorty i instytucje, analiza raportów Najwyższej Izby Kontroli i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a także rekomendacje Grupy Państw Przeciwko Korupcji GRECO⁴ sporządzone po II Rundzie oceny państw, dokumenty i zalecenia Unii Europejskiej oraz Rady Europy w zakresie przeciwdziałania korupcji. Ważnym punktem odniesienia była także Konwencja ONZ Przeciw Korupcji⁵, dlatego też wiele propozycji zawartych w Strategii wynika z jej treści.

³ za: RAPORT Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego „Korupcja w Polsce – próba analizy zjawiska”

⁴ W maju 1998 r. została powołana Grupa Państw Przeciwko Korupcji „GRECO”. Siedzibą Grupy jest Strasburg. Celem grupy jest rozszerzanie możliwości państw członkowskich w walce z korupcją. Polska jest członkiem GRECO od 19 maja 1999 roku.

⁵ Konwencja ONZ przeciw Korupcji została podpisana przez Polskę dnia 10 grudnia 2003 r.

- ◆ **Głównym zadaniem** II etapu Strategii Antykorupcyjnej jest wdrożenie działań mających na celu zapobieganie zjawiskom korupcji oraz kształtowanie w społeczeństwie odpowiednich postaw etycznych, charakteryzujących się brakiem przyzwolenia dla zachowań korupcyjnych.

- ◆ **Cele strategiczne** Programu przedstawiają się następująco:
 - 1) zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie;
 - 2) skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych;
 - 3) ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania;
 - 4) stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego.

- ◆ Realizacja Programu przewidziana jest w latach 2005-2009, z możliwością kontynuacji po dokonaniu oceny jego funkcjonowania oraz aktualizacji zadań.

- ◆ II etap Strategii Antykorupcyjnej zakłada zaangażowanie się w realizację Programu nie tylko poszczególnych ministerstw i urzędów państwowych, ale także jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek naukowo – badawczych oraz nadawców publicznych. II etap Strategii był konsultowany, na każdym etapie jego tworzenia, z jednostkami samorządu wojewódzkiego oraz z organizacjami pozarządowymi mającymi duże doświadczenie w walce z korupcją.

- ◆ Realizacja II etapu Strategii zakłada, że jej finansowanie będzie przypisane poszczególnym resortom lub instytucjom w ramach ich własnych środków budżetowych. Niektóre z zadań, zwłaszcza związanych ze wzmacnianiem funkcjonowania administracji publicznej, znajdą wsparcie finansowe w ramach funduszy Unii Europejskiej (realizacja od 2005 roku, w ramach Programu Phare 2003 projektu „Wzmacnianie wdrażania Strategii Antykorupcyjnej” oraz Programu „Transition Facility”).

- ◆ Konstrukcja Programu składa się ze wstępu, w którym przedstawione zostały zarówno krajowe jak i międzynarodowe regulacje z zakresu zapobiegania i zwalczania korupcji, a także wstępna analiza obszarów i mechanizmów korupcjogennych w Polsce. Każdy dział problemowy przedstawiony został w formie tabelarycznej, z podziałem na zadania dotyczące zmian legislacyjnych, informacyjno-edukacyjnych oraz organizacyjnych. Z przyjętych celów szczegółowych, których osiągnięcie ma pomóc w ograniczeniu zjawisk korupcji w Polsce, wynika sposób ich realizacji. Obszary działalności publicznej, w których proponowane są zadania przeciwdziałające zjawisku korupcji w II etapie Strategii Antykorupcyjnej, to:
 - **gospodarka;**
 - **najwyższa władza państwowa;**
 - **administracja publiczna;**
 - **wymiar sprawiedliwości i organy zwalczające korupcję;**
 - **ochrona zdrowia;**
 - **finanse publiczne;**
 - **edukacja, kultura i środki masowego przekazu.**

- ◆ II etap Programu zwalczania korupcji – Strategii Antykorupcyjnej zakłada dalsze monitorowanie inicjatyw i rozwiązań prawnych o charakterze antykorupcyjnym, wprowadzonych w ramach realizacji I etapu Programu. Monitoring realizacji Strategii Antykorupcyjnej przewiduje opracowywanie półrocznych sprawozdań z przebiegu działań objętych Strategią i przekazywanie ich do akceptacji Radzie Ministrów. Raporty te opracowywane będą na podstawie informacji przekazywanych przez poszczególne ministerstwa i instytucje w zakresie zagadnień znajdujących się w ich kompetencji.

W ramach koordynacji prac, powołany zostanie Komitet Monitorujący, w skład którego wejdą przedstawiciele poszczególnych resortów, instytucji oraz organizacji pozarządowych zaangażowanych w przeciwdziałanie korupcji. W celu skutecznego monitorowania Strategii Antykorupcyjnej, opracowane zostaną wskaźniki, które pozwolą właściwie ocenić realizację założonych celów.

Istotnym krokiem w budowaniu niezależnego systemu podejmowania decyzji i stwarzania mechanizmów antykorupcyjnych w administracji publicznej, powinno być wcielanie w życie idei E-Government i społeczeństwa informacyjnego.

W dobrze pojętym interesie całego społeczeństwa należy odpowiednio dostosować, a następnie skomputeryzować procedury administracyjne, co pozwoli na ich usprawnienie i umożliwi większą kontrolę nad działalnością urzędów. Należy kontynuować tworzenie specjalnych miejsc informacyjnych w urzędach, umożliwiających obywatelowi załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną. System ten bowiem wpływa nie tylko na sprawność wydawania decyzji i w konsekwencji na efektywność pracy urzędników, ale przede wszystkim na ich etyczność, co procentuje odbudowywaniem zaufania obywateli do działań administracji publicznej.

Istotnym czynnikiem kształtującym pozytywne wzorce osobowe, powinna stać się promocja kodeksów etyki zawodowej – jako elementu mającego wpływ na podniesienie poziomu etycznego instytucji publicznych. Etyka zawodowa bowiem, ułatwia wykonywanie określonego zawodu, wpływa na jego prestiż, daje wskazówki obyczajowe, zakreśla i uzasadnia granice odstępstwa od norm powszechnych, nakazuje w pewnych wypadkach traktować obowiązki ogólnie uznane za nadzwyczajne, jako podstawowe.

Dzięki sprawnie prowadzonej i przemyślanej polityce wewnętrznej, zostaje określony poziom etyczny danej instytucji. Jeśli instytucja publiczna chce uzyskać opinię sprawnie i dobrze działającej, musi zdecydować się na prowadzenie długofalowej polityki etycznej, która jest narzędziem do budowania kultury etycznej.

Jednym z pilnych zadań w polskiej służbie publicznej jest także przeniesienie rozwiązań dotyczących Korpusu Służby Cywilnej na poziom samorządów terytorialnych i utworzenie korpusu urzędników samorządowych, co przyczyni się do ograniczenia zjawiska upolitycznienia i zapewni podniesienie poziomu kompetencji urzędników.

Niezbędnym czynnikiem, gwarantującym skuteczność rozwiązań systemowych jest współpraca polityków, w tym polityków lokalnych, urzędników państwowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych i mediów. Wszystkie podejmowane działania powinny być nakierowane na zmianę klimatu społecznego, panującego wokół zjawiska korupcji poprzez edukację i kształtowanie w społeczeństwie świadomości nieetyczności zachowań korupcyjnych oraz konieczność promocji zachowań cechujących się brakiem przyzwolenia dla takich sytuacji.

1.1 Prawo międzynarodowe w zakresie przeciwdziałania korupcji

Głównymi instytucjami o zasięgu międzynarodowym, zajmującymi się problematyką przeciwdziałania i zwalczania korupcji są :

➤ **Rada Europy**

W ramach Rady Europy zostały opracowane następujące dokumenty o charakterze antykorupcyjnym:

- **Rezolucja Nr (97) 24** – przyjęta w listopadzie 1996 r., określa podstawowe działania, które mają zapobiegać korupcji i umożliwić podjęcie wszelkich środków do walki z tym zjawiskiem;
- **Prawnokarna Konwencja o Korupcji** – przyjęta przez państwa członkowskie Rady Europy, w tym Polskę, w styczniu 1999 r. Konwencja wskazuje, że korupcja zagraża: praworządności, demokracji, prawom człowieka, uczciwości i sprawiedliwości społecznej, a także spowalnia rozwój gospodarczy oraz stanowi zagrożenie dla stabilności instytucji demokratycznych i podstaw moralnych funkcjonowania społeczeństw. W Prawnokarnej Konwencji o Korupcji określono, jakie działania powinny być uznane za przestępstwa w ramach prawa krajowego;
- **Cywilnoprawna Konwencja o Korupcji** podpisana w listopadzie 1999 r., ratyfikowana przez Polskę we wrześniu 2002 r. Konwencja zapewnia skuteczne środki ochrony interesów i praw osobom, które poniosły szkodę w wyniku aktów korupcji;
- **Konwencja o Praniu, Ujawnianiu, Zajmowaniu i Konfiskacie Dochodów Pochodzących z Przestępstwa**, podpisana w listopadzie 1990 r., weszła w życie w kwietniu 2001 r.;
- **Rekomendacja Rady Europy z maja 2002 r. dla państw członkowskich, dotycząca kodeksu zasad dla funkcjonariuszy publicznych.**

➤ **Grupa Państw Przeciwko Korupcji "GRECO"**

Najważniejszym dokumentem wyznaczającym podstawowy cel działania GRECO jest Rezolucja nr 24 (97), przyjęta w listopadzie 1997 r. przez Komitet Ministrów Rady Europy, określająca „*20 Zasad Wiodących w Walce z Korupcją*”. Rezolucja , nr 7 (98) upoważniająca do zawarcia porozumienia ustanawiającego GRECO, uchwalona została przez Komitet Ministrów RE w maju 1998 roku , a rok później, na podstawie Rezolucji nr 5 (99), 17 państw europejskich utworzyło oficjalnie *Grupę Państw Przeciwko Korupcji*. Ww. rezolucją uchwalono również statut GRECO. Obecnie GRECO liczy 34 państwa. Procedury prawne określające reguły działania GRECO przyjęte zostały na pierwszym posiedzeniu plenarnym w październiku 1999 roku. Polska przystąpiła do GRECO w maju 1999 r., na podstawie uchwały Rady Ministrów.

Celem działań GRECO jest zwiększenie zdolności państw członkowskich do podejmowania efektywnej walki z korupcją. Służy temu mechanizm monitorujący i oceniający środki i narzędzia stosowane w tym celu przez poszczególne państwa. GRECO przyczynia się przez to do wykrywania braków i niedogodności w poszczególnych systemach krajowych, w szczególności w systemach prawnych i organizacyjnych, dotyczących funkcjonowania poszczególnych instytucji i organów państwa odpowiedzialnych za walkę z korupcją. W szczególności, GRECO jest odpowiedzialne za monitorowanie przestrzegania przez państwa członkowskie „*20 Zasad Wiodących w Walce z Korupcją*” , a także za ocenę stopnia implementacji przepisów konkretnych instrumentów prawnych, którymi są: *Prawnokarna Konwencja o Korupcji*, *Cywilnoprawna Konwencja o Korupcji* oraz *Rekomendacja Rady Europy dot. kodeksów postępowania urzędnika państwowego*.

➤ Unia Europejska

Zwalczanie korupcji w organach Unii Europejskiej stało się w ostatnich latach jednym z priorytetów III filara UE. Naczelną instytucją służącą zwalczaniu korupcji w UE jest OLAF - Europejski Urząd do Spraw Zwalczania Korupcji, który opracował w ostatnich latach metody przeciwdziałania temu zjawisku (interdyscyplinarna strategia antykorupcyjna, zasady współpracy Policji z wymiarem sprawiedliwości, europejski nakaz aresztowania, transparentność w życiu publicznym).

Dokumentami w ramach Unii Europejskiej, zawierającymi treści antykorupcyjne są:

- **Traktat o Unii Europejskiej** – w art. 29, zapewnia obywatelom wysoki poziom bezpieczeństwa w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to cel ma być osiągnięty poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej lub innej, włączając w to korupcję;
- **Konwencja o Ochronie Interesów Finansowych Wspólnoty Europejskiej** – uchwalona w lipcu 1995 roku, (Dz.U. C 313 z 23.10.1996) – definiuje standardy minimum, które państwa członkowskie muszą wprowadzić do krajowego prawa karnego, by walczyć z nadużyciami finansowymi wobec budżetu Wspólnoty. Pierwszy i drugi protokół do powyższej Konwencji ustalił, że państwa członkowskie powinny podejmować skuteczne działania w celu karania przekupstwa, w którym uczestniczą urzędnicy Unii Europejskiej oraz szkód wyrządzonych interesom finansowym Wspólnoty;
- **Konwencja o Zwalczaniu Przekupstwa Funkcjonariuszy Publicznych Krajów Członkowskich Unii Europejskiej** – przyjęta w maju 1997 r. (Dz.U. C 195 z 25.6.1997) – rozszerza pojęcie funkcjonariuszy, których dotyczą przepisy prawne o łapownictwie. Ustala również standardy definiowania, kto jest funkcjonariuszem w międzynarodowych procesach o korupcję. Definiuje korupcję czynną i bierną, nakładając na państwa członkowskie obowiązek przyjęcia takich przepisów prawnych, które będą obejmowały wszystkie aspekty definicji.

Ponadto, kwestie antykorupcyjne regulują:

- **Decyzja Rady Unii Europejskiej 2003/568/WSiSW** z lipca 2003 r., w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym;
- **Decyzja Ramowa Rady Unii Europejskiej 2002/584/WSiSW** z czerwca 2002 r., w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002);
- **Decyzja Ramowa Rady Unii Europejskiej 2001/500/WSiSW** z czerwca 2001 r., w sprawie prania brudnych pieniędzy oraz identyfikacji wykrywania, zamrażania, zajęcia i konfiskaty narzędzi oraz zysków pochodzących z przestępstwa.

➤ **Organizacja Narodów Zjednoczonych**

Podstawowym dokumentem Narodów Zjednoczonych, określającym walkę z korupcją jest **Konwencja Narodów Zjednoczonych Przeciwko Korupcji** przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne na 58 Sesji, w październiku 2003 r. Konwencja zobowiązuje państwa ratyfikujące do oficjalnego uznania wszelkich praktyk korupcyjnych za przestępstwo, a także wzmacnia rozwój instytucji, których zadaniem jest zapobieganie praktykom korupcyjnym oraz ściganie oskarżonych o korupcję. W myśl Konwencji, rządy państw deklarują również wspieranie działań promujących przejrzystość i odpowiedzialność międzynarodowego środowiska biznesu. Polska jest w trakcie przygotowywania się do ratyfikacji Konwencji (stan na grudzień 2004). Priorytetem działań Rządu jest ratyfikacja Konwencji NZ, tym bardziej, że znaczna część polskich przepisów prawnych skierowanych przeciwko korupcji jest zgodna z jej zapisami. Propozycje działań Programu Zwalczania Korupcji - Strategia Antykorupcyjna wynikają i są zbieżne z Konwencją, zwłaszcza w zakresie społeczeństwa obywatelskiego, współdziałaniem z organizacjami pozarządowymi, a także ze współpracą międzynarodową. Szczególnie ważnym elementem jest szereg konsultacji przeprowadzanych z organizacjami i instytucjami społeczeństwa obywatelskiego podczas opracowywania dokumentu.

Kolejnymi aktami prawnymi NZ o charakterze antykorupcyjnym są:

- **Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych (A/Res/54/205)** - Zapobieganie praktykom korupcyjnym i nielegalnemu transferowi funduszy;

- **Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych (A/Res/53/176)** - Przeciwdziałanie korupcji i przekupstwu w międzynarodowych transakcjach handlowych;
- **Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych (A/Res/51/59)** - Przeciwdziałanie korupcji (Międzynarodowy Kodeks Postępowania Funkcjonariuszy Publicznych).

➤ **Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)**

W ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju opracowano **Konwencję o Zwalczeniu Przekupstwa Zagranicznych Funkcjonariuszy Publicznych w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych**, podpisaną w Paryżu, w grudniu 1997 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 23, poz. 264). Głównym osiągnięciem Konwencji jest zdefiniowanie korupcji jako czynu karalnego sądownie wraz z usankcjonowaniem karalności korupcji rozumianej, nie tylko jako przyjmowanie nielegalnych korzyści finansowych we własnym kraju, ale i poza jego granicami.

1.2 Prawo krajowe w zakresie przeciwdziałania korupcji

Do podstawowych aktów prawa RP, odnoszących się w treści do walki z korupcją są:

➤ **Konstytucja RP** (Dz.U. Nr 78, poz.483 zm.):

- art. 153

”1. W celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa, w urzędach administracji rządowej działa korpus służby cywilnej.

2. Prezes Rady Ministrów jest zwierzchnikiem korpusu służby cywilnej”.

- art. 103.

„1. Mandatu posła nie można łączyć z funkcją Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i ich zastępców, członka Rady Polityki Pieniężnej, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, ambasadora oraz z zatrudnieniem w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej lub z zatrudnieniem w administracji rządowej. Zakaz ten nie dotyczy członków Rady Ministrów i sekretarzy stanu w administracji rządowej.

2. Sędzia, prokurator, urzędnik służby cywilnej, żołnierz pozostający w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariusz policji oraz funkcjonariusz służb ochrony państwa nie mogą sprawować mandatu poselskiego.

3. Inne przypadki zakazu łączenia mandatu poselskiego z funkcjami publicznymi oraz zakazu jego sprawowania może określić ustawa”.

➤ **Kodeks Karny** (Dz. U. z 1997, Nr 88, poz. 553 z późn. zm.) - penalizuje takie czyny jak: przekupstwo czynne i bierne osoby pełniące funkcję publiczną w Polsce, w państwie obcym oraz w innym podmiocie prawa międzynarodowego (art. 228§1-6 i 229 k.k.), handel wpływami (art. 230 k.k.), pranie pieniędzy (art. 299 k.k.). W świetle Kodeksu karnego, karane jest także pomocnictwo i podżeganie do wyżej wymienionych przestępstw. Na podstawie znowelizowanych przepisów art. 39, 44-45 Kodeksu karnego wprowadzonych *ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 111, poz. 1061) możliwe jest orzeczenie przepadku nie tylko przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub służących jego popełnieniu lecz także korzyści majątkowych osiągniętych wskutek przestępstwa. Zgodnie z art. 115 § 4 znowelizowanego Kodeksu Karnego przyjęto, iż korzyścią majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego. Zgodnie z art. 44 Kodeksu karnego, w sytuacji gdy orzeczenie przepadku przedmiotów nie jest z różnych względów możliwe, sąd może orzec przepadek równowartości takich przedmiotów. Ponadto rozszerzono krąg osób, w stosunku do których orzeczenie przepadku korzyści jest obligatoryjne, o sprawców przestępstw korupcyjnych. Umożliwiono także orzeczenie przepadku dochodów z przestępstwa nawet jeśli te nie należą do sprawcy w sytuacji, gdy ten przeniósł je na inną osobę fizyczną bądź prawną czy też na jednostkę nie posiadającą osobowości prawnej. Przy czym przyjęto domniemanie, iż mieniem stanowiącym korzyść uzyskaną z przestępstwa są rzeczy będące w samoistnym posiadaniu tej osoby lub jednostki oraz przysługujące jej prawa majątkowe. Domniemanie to może zostać obalone dowodem przeciwnym poprzez wykazanie, iż zostały one uzyskane w sposób zgodny z prawem.

Nowelizacja zaostrza także odpowiedzialność karną wobec sprawcy łapownictwa biernego przy złagodzeniu jej względem sprawcy łapownictwa czynnego. Przewiduje się bowiem obligatoryjne nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet możliwość odstąpienia od jej wymierzenia w pewnych okolicznościach w stosunku do sprawcy łapownictwa czynnego. Takie rozwiązanie zmierza do rozerwania przestępczej więzi między dawcą łapówki a przyjmującym korzyść.

W ramach dostosowania polskiego ustawodawstwa do zobowiązań międzynarodowych, rozszerzono zakres przestępstwa handlu wpływami dodając do znamion tego przestępstwa, oprócz powoływania się na wpływy w instytucji państwowej lub samorządowej, powoły-

wanie się na wpływy innych osób (organizacji międzynarodowej bądź krajowej lub zagranicznej jednostki dysponującej środkami publicznymi), w zamian za korzyść majątkową bądź osobistą lub obietnicę takiej korzyści. Przy czym dla zaistnienia przestępstwa bez znaczenia pozostaje fakt rzeczywistego czy też rzekomego posiadania owych wpływów przez sprawcę. Wystarczające jest wywołanie u danej osoby przekonania bądź utwierdzenie jej w przekonaniu co do istnienia takich wpływów (art. 230 §1 kk).

Spenalizowano ponadto czynną stronę handlu wpływami tzw. płatną protekcję (art. 230 a § 1 kk), przekupstwo wyborcze i sprzedajność wyborczą (art. 250 a § 1 i 2), jak również przekupstwo w sporcie profesjonalnym (art. 296 b § 1).

Wspomniana ustawa wprowadziła również do prawa polskiego penalizację korupcji w sektorze prywatnym. Zakres podmiotowy przestępstwa łapownictwa biernego ograniczony został do osób pełniących funkcje kierownicze w jednostce wykonującej działalność gospodarczą lub mających wpływ na podejmowanie decyzji związanych z działalnością tej jednostki. Zakres przedmiotowy natomiast rozciągnięto na czyny mogące wyrządzić jednostce szkodę majątkową, czyny nieuczciwej konkurencji lub niedopuszczalne czynności preferencyjne na rzecz nabywcy lub odbiorcy towaru, usługi czy też świadczenia (art. 296 a)⁶.

- **Ustawa Prawo zamówień publicznych** z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 177 z dnia 9 lutego 2004 r. z późn. zm.). Zostały w niej uregulowane procedury dotyczące zamówień. Mają one chronić uczciwość konkurencji i pobudzać działanie wolnego rynku. W Prawie o zamówieniach publicznych główną zasadą jest równe traktowanie wszystkich ubiegających się o takie zamówienia. Ustawa nałożyła na szereg podmiotów obowiązek przeprowadzania określonych procedur przy zamawianiu robót budowlanych, dostaw i usług finansowanych ze środków publicznych. Podmiotami tymi są m.in.: państwowe jednostki budżetowe i zakłady budżetowe, jednostki samorządu terytorialnego i samorządowe jednostki organizacyjne, spółdzielnie, stowarzyszenia i fundacje w zakresie, w jakim dysponują środkami publicznymi, jednostki publicznej radiofonii i telewizji, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

⁶ Patrz: Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl

Z korupcją możemy mieć do czynienia zarówno po stronie zamawiających, jak i wykonawców. Zamawiający może na przykład, w zamian za korzyść majątkową, tak określić przedmiot zamówienia, by tylko jedna firma spełniała postawione warunki. Przyjmujący zlecenie natomiast, może na przykład zaproponować, w zamian za zwycięstwo w przetargu, gratyfikację dla osoby zasiadającej w komisji przetargowej, w postaci wyboru na doradcę technicznego, osoby wskazanej przez zasiadającego w komisji.

Po stronie odpowiedzialnych za przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia do korupcji może dojść także w formie "przecieku" ważnej informacji dotyczącej np. przedmiotu zamówienia. Przeciek taki stawia jednego z oferentów w korzystniejszej od pozostałych sytuacji, gdy oferent ten dysponuje dodatkowymi informacjami - kosztorysem inwestorskim czy kryteriami oceny oferenta - przez co może lepiej przygotować swoją ofertę. Należy podkreślić, że aby zminimalizować wpływ na decyzje, a co za tym idzie niebezpieczeństwo korupcji, ustawodawca nakazał, aby procedura udzielania zamówienia publicznego była jawna i w przeważającej części pisemna. Dla wszystkich oświadczeń i zawiadomień, składanych zarówno przez zamawiających, jak przez dostawców lub wykonawców, wymagana jest forma pisemna, chyba że przepisy ustawy pozwalają od niej odstąpić. Jeżeli strony w postępowaniu porozumieją się w innej formie niż pisemna (np. ustnie), treść tego porozumienia musi być niezwłocznie potwierdzona na piśmie. Nie łamie to przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej, interesów handlowych stron i zasady uczciwej konkurencji. Nie ujawnia się także informacji związanych z przebiegiem badania, oceny i porównywania treści ofert. Z postępowania o zamówienie zamawiający sporządza protokół, wymagania, co do którego są wyraźnie określone przepisami ustawy (Art. 25).

Ustawa określa także osoby, które nie mogą uczestniczyć w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiających. Przeciwno nieuczciwym praktykom związanym z przeprowadzaniem postępowania zamówień, ustawodawca ustalił że: Oferent - wykonawca lub dostawca - może wnieść do zamawiającego protest. Na odrzucenie protestu lub pozostawienie go bez rozpatrzenia służy oferentowi odwołanie do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Jest ono rozpatrywane przez zespół niezależnych i bezstronnych arbitrów wybieranych z listy prowadzonej przez Prezesa Urzędu. Organami, które mogą przeprowadzać kontrolę prawidłowości postępowania zamówieniowego są Najwyższa Izba Kontroli i Regionalne Kasy Obrachunkowe.

- **Ustawa o służbie cywilnej** z dnia 18 grudnia 1998 r. (Dz. U.99.49.483 z dnia 31 maja 1999 r. z późn. zm.) – stanowi iż „w celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa ustanawia się służbę cywilną oraz określa zasady dostępu do tej służby, zasady jej organizacji, funkcjonowania i rozwoju”. Art. 67. 1. określa obowiązki spoczywające na Członku korpusu służby. Są to m.in. :
 - ochrona interesów państwa oraz prawa człowieka i obywatela;
 - racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi;
 - rzetelne i bezstronne, sprawne i terminowe wykonywanie powierzonych zadań;
 - godne zachowywanie się w służbie oraz poza nią.

- **Kodeks Etyki Służby Cywilnej** powstał na mocy Zarządzenia nr 114 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 października 2002 r. (*M.P. z dnia 14 października 2002 r.*) „w celu ustanowienia standardów postępowania, których powinni przestrzegać urzędnicy i pracownicy służby cywilnej, oraz wspomagania ich w prawidłowym wypełnianiu tych standardów, w zgodzie z oczekiwaniami społecznymi i obywatelskimi”.

- **Ustawa o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu**, z dnia 16 listopada 2000 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz.1505) - zawiera szczegółowe rozwiązania zapewniające skuteczną walkę z procederem prania pieniędzy. Powołuje urząd Generalnego Inspektora Informacji Finansowej jako organu administracji rządowej właściwego w sprawach zapobiegania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowania terroryzmu, którego głównym zadaniem jest badanie transakcji podejrzanych, a od 1 lipca 2004 r. wszystkich transakcji powyżej 15.000 EUR, innych podejrzanych transakcji, inicjowanie procedury wstrzymania transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że ich przedmiot stanowią korzyści pochodzące z nielegalnych źródeł, jak również sprawowanie kontroli nad instytucjami finansowymi pod ką-

tem przestrzegania obowiązku rejestracji transakcji. Nowelizacją z dnia 31 października 2002 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1500), do tej ustawy wprowadzono m. in. dodatkowy instrument w postaci blokady rachunku bankowego, polegający na czasowym uniemożliwieniu dysponowania i korzystania ze wszystkich wartości majątkowych zgromadzonych na rachunku, w tym również przez instytucję obowiązana (banki, oddziały banków, domy maklerskie itp.).

➤ **Inne akty prawa krajowego pośrednio dotyczące przeciwdziałaniu lub zwalczaniu korupcji:**

- Kodeks Karno – Skarbowy (Dz. U. z 1999 r., nr 83, poz. 930) – w art. 60-62 spenalizowano czyny związane z niewłaściwym prowadzeniem księgowości;
- Ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny popełnione pod groźbą kary, z dnia 28 października 2002 r. (Dz. U. Nr 197, poz.1661) – określa zasady odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe, oraz zasady postępowania w przedmiocie takiej odpowiedzialności;
- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 140, poz. 393) – wprowadzono w niej zapis przewidujący uchylenie tajemnicy bankowej na żądanie sądu bądź prokuratora, także w sytuacji gdy ten wykonuje wniosek zagranicznych organów wymiaru sprawiedliwości skierowany w ramach pomocy prawnej;
- Ustawa o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz. U. z dnia 8 października 2001 r.) – na jej mocy każdemu obywatelowi przysługuje "prawo do informacji publicznej". Zobowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności: organy władzy publicznej, organy samorządów gospodarczych i zawodowych, podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub

samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów a także związki zawodowe i ich organizacje oraz partie polityczne;

- Ustawa o Krajowym Rejestrze Karnym, z dnia 24 maja 2000 r. (Dz. U. Nr 50 poz. 580 z późn. zm.) – wprowadzono zmiany polegające m.in. na wprowadzeniu danych o nałożeniu sankcji na podmioty zbiorowe do Rejestru;
- Ustawa o zmianie ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z dnia 5 grudnia 2002 r (Dz. U. Nr 240, poz. 2055). Ustawa ukształtowała zasady nadzoru nad prywatyzacją spółek o strategicznym znaczeniu. Wprowadzono jednolity kompetencyjnie nadzór właścicielski oraz rozciągnięto wymóg szkolenia i poddania się egzaminowi na członków rad nadzorczych będących przedstawicielami Skarbu Państwa we wszystkich spółkach z udziałem SP;
- W ramach ujednoczenia nadzoru nad majątkiem publicznym wprowadzono ustawą z dnia 17 października 2003 r. o zmianie ustawy o gospodarce komunalnej (Dz. U. 2003 Nr 199 poz. 1937), zmiany do ustawy o gospodarce komunalnej, nakładając na członków rad nadzorczych spółek komunalnych reprezentujących gminę, obowiązek legitymowania się egzaminem dla kandydatów do rad nadzorczych spółek z udziałem SP;
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 141 poz. 1492) wprowadziła zmiany ograniczające swobodę dysponowania nieruchomościami Skarbu Państwa (oraz jednostek samorządu terytorialnego) przekazanymi w formie darowizny na inne cele, niż określone w akcie darowizny;
- Ustawa z dnia 20 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. 03 Nr 6 poz. 64) – wydano szereg aktów wykonawczych, w których uszczegółowiono zasady gospodarki finansowej Agencji Nieruchomości Rolnych i gospodarki finansowej Zasobu (Dz. U. Nr 140, poz. 1348);

- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111 poz. 1061) – tzw. Nowela Antykorupcyjna – wprowadziła zmiany umożliwiające skuteczniejsze zwalczanie przestępczości korupcyjnej, m.in. przepadek przedmiotów i korzyści pochodzących z przestępstwa, rozszerzenie zakresu i stopnia kryminalizacji czynów korupcyjnych w sferze stosunków publicznoprawnych i prywatnoprawnych;
- Ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych, z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 i Nr 154, poz. 1787 z 2001 r. oraz Nr 153, poz. 1271 z 2002 r.) zobligowała sędziów i prokuratorów do składania oświadczeń o stanie majątkowym i przekazywania ich do właściwego urzędu skarbowego, uprawnionego do analizy danych zawartych w oświadczeniu, w celu porównania z rocznymi zeznaniami podatkowymi (PIT);
- Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. uzupełniono przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jednolity Dz. U. Nr 21, poz. 206 z późn. zm. z 2002 r.). Zmiana umożliwia szerszą społeczną kontrolę nad postępowaniami dyscyplinarnymi toczącymi się wobec prokuratorów;
- Ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, z 24 maja 2002 r. (Dz. U. Nr 74 poz. 676) – zdefiniowano na jej mocy, wśród zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw korupcyjnych osób pełniących funkcje publiczne (art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o ABW i AW);
- Ustawą z dnia 27 marca 2003r. o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 718) dokonano nowelizacji ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r., Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.). Wyeliminowano możliwość wydawania decyzji o pozwolenie na budowę z datą wsteczną oraz utworzono rejestry wniosków i decyzji o pozwolenie na budowę. Przepisy te mają stanowić mechanizm dyscyplinujący organy administracji architektoniczno

- budowlanej pod kątem terminowości rozpatrywania wniosków o pozwolenie na budowę. Obowiązkowe kontrole prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia gwarantują również brak uznaniowości w procedurze kontroli;
- Ustawa o wyrobach budowlanych z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 881). Przepisy ustawy usprawniają, wzmacniają i intensyfikują nadzór budowlany pod kątem dokładnej kontroli wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu. Ma to na celu zapobieżenie działaniom korupcyjnym i likwidację „szarej strefy” w tym zakresie;
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003r. (Dz. U. nr 80, poz. 717) uregulowała procedury wydawania decyzji o pozwolenie na budowę;
- Ustawą z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. Nr 137, poz. 1302), doprecyzowano krąg osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych i wprowadzono obowiązek składania kserokopii zeznań o wysokości dochodów w roku podatkowym i jego korekt. Ustalono także procedurę składania oświadczeń majątkowych. Do analizy danych, zawartych w oświadczeniach uprawniono komórkę podległą Ministrowi Finansów;
- Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 175) wprowadziła zakaz podejmowania pracy zarobkowej przez żołnierzy zawodowych bez uzyskanego uprzednio pozwolenia, a także zakaz wchodzenia żołnierzy zawodowych w skład organów spółek, fundacji i innych przedsiębiorstw. Nałożyła ona także wymóg złożenia oświadczenia o stanie majątkowym przez dowódców jednostek wojskowych, ich zastępców oraz głównego księgowego.

➤ **Główne instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie i zwalczanie korupcji w Polsce:**

- ◆ **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji** – Decyzją Nr 36 Dyrektora Generalnego MSWiA, z dnia 29 września 2003 r. został utworzony Zespół do Spraw Koordynacji Strategii Antykorupcyjnej, do którego głównych zadań należy: koordynowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez administrację rządową w ramach realizacji Strategii Antykorupcyjnej, opracowywanie analiz i ocen zjawisk korupcyjnych w działalności publicznej, a także przedstawianie opinii i wniosków w tym zakresie, współpraca z organizacjami pozarządowymi i organami Unii Europejskiej w realizacji programu działań antykorupcyjnych.
- ◆ **Ministerstwo Finansów**⁷ – W ramach Ministerstwa Finansów działa, utworzony w 2003 r. Zespół Antykorupcyjny, którego zadaniem jest przeciwdziałanie i zwalczanie korupcji w obszarach pozostających w sferze zainteresowań Ministra Finansów. Przy Ministerstwie Finansów RP działa również Biuro Międzynarodowych Relacji Skarbowych koordynujące działania mające zapobiegać oszustwom i nadużyciom m.in. w wykorzystaniu środków z Unii Europejskiej oraz zajmujące się, we współpracy z OLAF, analizowaniem czynników mogących sprzyjać nieprawidłowościom. Biuro Międzynarodowych Relacji Skarbowych jest częścią polskiej administracji rządowej.
- ◆ **Najwyższa Izba Kontroli** - Najważniejszym zadaniem Izby w zakresie walki z korupcją i działań zmierzających do zapobiegania korupcji jest wskazywanie na występowanie sytuacji korupcjogennych. Ponadto do zadań NIK należy: kontrola wykonania budżetu państwa, rzetelności w działaniu i zakres legalnych działań organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, innych państwowych jednostek organizacyjnych, organów samorządu terytorialnego, innych jednostek gospodarczych, w których Skarb Państwa ma ponad 50 % udziału, oraz tych jednostek organizacyjnych i podmiotów gospodarczych, w zakresie w jakim wykorzystują one środki państwowe al-

⁷ Patrz: Ministerstwo Finansów, www.mf.gov.pl

bo komunalne oraz wywiązują się ze zobowiązań finansowych na rzecz Państwa. Dotychczasowe doświadczenia i ustalenia Izby ujęte zostały w corocznych sprawozdaniach z działalności NIK.

- ◆ **Rzecznik Praw Obywatelskich** – Rola Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie przeciwdziałania przestępstwom, w tym korupcyjnym polega na : inicjowaniu dochodzenia, gdy zachodzi podejrzenie o popełnieniu przestępstwa, przekazywaniu wniosków zainteresowanej instytucji lub jednostce mającej zwierzchnictwo w sprawie, inicjowaniu podjęcia drogi dyscyplinarnej, rozpoczęciu postępowania cywilnego lub karnego, podjęciu, a potem uczestniczeniu w postępowaniu administracyjnym na prawach prokuratora, a także złożeniu wniosku o nałożenie sankcji lub anulowanie uprawomocnionej decyzji, wydanej przez instytucję, będącą przedmiotem dochodzenia. Rzecznik Praw Obywatelskich może także zwrócić się do Sejmu o przeprowadzenie kontroli oraz złożyć wniosek o rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego przeciwko wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.
- ◆ **Urząd Służby Cywilnej** – głównym zadaniem Urzędu należy zapewnić sprawne funkcjonowanie i zarządzanie państwem, niezależnie od sytuacji politycznej i zmian rządów. Sprawność taką uzyskuje się poprzez dobór i kształcenie odpowiednich kadr – kompetentnych, profesjonalnych, rzetelnie i bezstronnie wykonujących swoje obowiązki urzędników.
- ◆ **Urząd Zamówień Publicznych** – najważniejszym zadaniem UZP jest kontrola i dbanie o efektywne wydatkowanie środków publicznych poprzez prawidłowe nadzorowanie realizacji zamówień publicznych, których klientem jest Państwo.
- ◆ **Policja**⁸ – W ramach realizacji przyjętego przez Rząd I Etapu Programu zwalczania Korupcji Strategia Antykorupcyjna, kierownictwo Komendy Głównej Policji podjęło działania w zakresie podniesienia skuteczności wykrywania przestępstw korupcyjnych. Na polecenie

⁸ ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. Nr 30, poz. 179, z późn. zm.)

Komendanta Głównego Policji w lipcu 2004 roku na szczeblu komend wojewódzkich utworzono 14 Wydziałów i 3 sekcje dw. Z Korupcją w KWP w Kielcach, Opolu i Gorzowie Wlkp. – wszystkie o strukturze operacyjno – dochodzeniowej.

Do innych ważnych kroków, podjętych w zakresie zwalczania korupcji należało powołanie w maju 1998 roku w strukturze Komendy Głównej Policji - Biura Spraw Wewnętrznych - wyspecjalizowanej jednostki do zwalczania zagrożeń o charakterze korupcyjnym wewnątrz służb policyjnych. Ponadto ważną rolę w zwalczaniu przestępstw o charakterze gospodarczym, w tym o znamionach korupcyjnych odgrywają Wydziały Ekonomiczne funkcjonujące w strukturach CBS.

Ponadto, zgodnie z decyzją kierownictwa KGP obowiązki w zakresie rozpoznawania i zwalczania wyłudzeń środków strukturalnych oraz towarzyszących im zachowań korupcyjnych spoczywają na funkcjonariuszach wydziałów dw. z przestępczością gospodarczą i korupcyjną KWP i wydziałów ekonomicznych CBS.

Walka z korupcją jest jednym z priorytetów międzynarodowej polityki karnej. Wymagania związane z integracją Polski ze strukturami europejskimi wymusiły, w dużej mierze, potrzebę tworzenia skutecznych narzędzi oraz sprawnych ogniw wyspecjalizowanych w zwalczaniu korupcji.

Zgodnie z decyzją kierownictwa Komendy Głównej, sprawy związane ze zwalczaniem przestępczości korupcyjnej przekazane zostały do Centralnego Biura Śledczego i zostały objęte koordynacją i nadzorem funkcjonalnym przez Wydział VI CBS KGP. W ramach tego Wydziału utworzony został Zespół do Zwalczania Korupcji, którego zadaniem jest m.in.:

- monitorowanie rozpoznanych i ujawnionych spraw korupcyjnych;
- koordynacja działań operacyjnych i procesowych;
- opracowywanie i upowszechnianie rozpoznanych metod przestępczości korupcyjnej;
- opracowywanie algorytmów postępowania w rozpoznanych metodach przestępczych;
- proponowanie zmian legislacyjnych.

- ◆ **Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego**⁹ – do najważniejszych zadań ABW należy rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw korupcji (art. 5 ust. 1 pkt. 2 lit. c) osób pełniących funkcje publiczne. ABW koncentruje się – jako organ właściwy w sprawach bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w tym bezpieczeństwa jego podstaw ekonomicznych – na zwalczaniu przestępstw łapownictwa osób piastujących ważne funkcje publiczne i stanowiska w Państwie. W strukturze ABW wyodrębniono Departament Przeciwdziałania Korupcji, Terroryzmowi i Przystępczości Zorganizowanej. Praca poszczególnych komórek organizacyjnych Departamentu ukierunkowana została na ujawnianie patologii korupcji, m.in. poprzez fakt, iż do zadań każdej z nich należy monitorowanie zjawiska korupcji (przyjęcie takiego rozwiązania umożliwia kompleksowe rozpoznanie tej problematyki, łącznie z monitorowaniem innych zagrożeń i to zarówno na szczeblu Centrali, jak i wszystkich struktur terenowych Agencji).

➤ **Organizacje pozarządowe zajmujące się przeciwdziałaniem korupcji**

W Polsce działa aktywnie kilka organizacji pozarządowych, które zdobyły duże doświadczenie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym. Są to m.in. Transparency International Polska, Fundacja im. Stefana Batorego, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fairplay, Normalne Państwo.

Ich działania koncentrują się głównie na: rejestrowaniu przypadków korupcji, monitorowaniu prawa polskiego, włączaniu się w inicjatywy zmierzające do jego poprawy, wspieraniu inicjatyw obywatelskich oraz prowadzeniu działań informacyjnych i edukacyjnych, adresowanych do różnych grup społecznych. Program Strategia Antykorupcyjna został tak skonstruowany, by jego realizacja odbywała się na zasadzie współpracy podmiotów odpowiedzialnych za poszczególne zadania Programu z organizacjami pozarządowymi.

⁹ ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. 74, po. 676)

dowymi. Włączenie organizacji pozarządowych, zarówno w proces opracowania jak i w proces realizacji Programu, zapewnić powinno jego poprawną implementację, a co za tym idzie przyczynić się do rzeczywistej skuteczności działań w nim zaplanowanych.

1.3 Obszary i mechanizmy korupcjogenne w Polsce.

W młodych systemach demokratycznych akty korupcyjne wynikają z wielu przyczyn, w tym słabości państwa oraz instytucji kontrolnych. W Polsce źródło korupcji na pograniczu Państwa dotyczy również sfery postaw i zachowań jednostek i grup społecznych.

Słaba kontrola nad zabezpieczeniem interesu publicznego stała się jedną z zasad naszego obyczaju – zarówno społecznego jak i politycznego. Źródłem korupcji jest więc wprowadzanie powierzchownych regulacji na pograniczu państwa i rynku, zbyt wiele aktów prawnych nawzajem się wykluczających, a tym samym powodujących luki w ustawodawstwie, ale również akceptacja i tolerancja społeczna dla tego zjawiska.

W opublikowanym przez **Transparency International** (TI) w październiku ubiegłego roku, Indeksie Percepcji Korupcji 2004, Polska pod względem występowania korupcji została sklasyfikowana na 67 miejscu spośród 145 badanych państw. Nasz kraj uzyskał zaledwie 3.5 pkt. na 10 możliwych (gdzie 10 oznacza brak korupcji). Ta niekorzystna pozycja jest tym bardziej niepokojąca, iż w naszym kraju TI odnotowuje zwiększenie skali korupcji w stosunku do lat ubiegłych. Także ostatni raport przygotowany przez Grupę Państw Przeciwko Korupcji (GRECO)

wykazuje, że zjawisko korupcji w Polsce zagraża dziś wielu dziedzinom życia społecznego, co stanowi niebezpieczeństwo dla przyszłego rozwoju naszego kraju.

Korupcja jest przez Polaków uznawana za jeden z najważniejszych problemów społecznych. Z roku na rok rośnie odsetek obywateli przekonanych o powszechności korupcji w Polsce (badania OBOP). W 1999 r. o bardzo częstym jej występowaniu przekonanych było 43 % badanych. W 2002 r. już 54 % uważało korupcję za bardzo częstą, a w 2003 r. – 68%. Tylko nieliczni (3 %) uważają korupcję za zjawisko rzadkie¹⁰.

Wyniki badań opinii publicznej dotyczące zasięgu i intensywności korupcji w opiniach i doświadczeniach Polaków, przeprowadzane w ramach Programu Przeciw Korupcji **Fundacji im. Stefana Batorego**¹¹ wykazują między innymi że:

- W latach 2000-2004 odsetek respondentów przyznających się do wręczania łapówek waha się w przedziale 14 –17%, a w roku 2004 wynosi 15%.
- Łapówki te wręczane są najczęściej w służbie zdrowia (56%). Następnie, policjantom drogówki (12%), w urzędach gminnych, miejskich, powiatowych (8%), przy załatwianiu pracy (5%), nauczycielom w szkołach (5%).

Podobnie stabilne jest „korupcyjne otoczenie” respondentów, czyli ilość osób, które osobiście znają biorców łapówek. W 2004 r. taką znajomość deklarowało 23% Polaków (w roku ubiegłym – 22%), z tym, że wśród niektórych kategorii społecznych odsetki te wzrastają bardzo znacząco. I tak, dla przykładu, osobistą znajomość biorców łapówek deklaruje 52% spośród badanych przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji, 37% wśród osób pracujących na własny rachunek, 36% wśród osób z wyższym wykształceniem.

¹⁰ za: RAPORT Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego „Korupcja w Polsce – próba analizy zjawiska”.

¹¹ za: dr Anna Kubiak „Opinia publiczna i posłowie o korupcji – raport z badań”. Program Przeciw Korupcji Warszawa 2004 Fundacji im. Stefana Batorego

Zagadnieniom korupcji szczególnie dużo uwagi w swoich raportach poświęca Najwyższa Izba Kontroli. Jak wynika z dotychczasowych prac analitycznych wykonanych w Najwyższej Izbie Kontroli, mechanizmy w obrębie których stwierdzono występowanie nieprawidłowości, których podłożem mogły być zachowania korupcyjne, można podzielić na następujące dysfunkcjonalne obszary:

- 1) **Nieprzejrzystość prawa oraz jego zbytnia zmienność** - zbyt skomplikowane prawo nie pozwala obywatelom i instytucjom czuć się pewnie zarówno przy podejmowaniu działań jak i utrudnia lub wręcz uniemożliwia ich planowanie. Zwiększa się wtedy skłonność do „kupowania sobie” jasnych i korzystnych decyzji oraz perspektyw.
- 2) **Brak jasnych i przejrzystych kryteriów wykonywania zadań administracji**, w tym brak zobiektywizowanych kryteriów przyznawania i korzystania ze środków publicznych, a co za tym idzie, nadmierna dowolność władzy wykonawczej – spowodowana niekompletnością, niedostateczną precyzją sformułowań oraz niespójnością uregulowań prawnych. Braki te prowadzą do uznaniowości tak w obszarze interpretacji obowiązującego prawa jak i zachowań osób publicznych.
- 3) **Niestosowanie zasady jawności oraz przejrzystości działania administracji, a zwłaszcza procedur decyzyjnych**, w szczególności dotyczy to sposobów wydatkowania pieniędzy publicznych oraz prawa do pełnego dostępu do informacji publicznej. Prowadzi to do nierówności dostępu do dóbr, usług oraz zamówień publicznych, a co za tym idzie łamie zasadę równego traktowania obywateli i przedsiębiorców przez organy administracji publicznej oraz osoby pełniące funkcję publiczną.
- 4) **Niestosowanie zasady odpowiedzialności urzędniczej oraz pełnego rozliczania** spowodowane brakiem skutecznego wdrożenia systemu kontroli wewnętrznej w administracji, w tym zwłaszcza niewystarczającą skutecznością zintegrowanych działań nadzorczych, a w konsekwencji słabą egzekucją osobistej odpowiedzialności urzędników za sposób dysponowania środkami publicznymi. Zasada odpowiedzialności urzędniczej wymusza stosowanie określonych standardów zachowań, w tym nietolerowanie konfliktu interesów w działalności urzędników publicznych oraz unikanie nadmiaru kompetencji w ręku jednego urzędnika (jak tzw. zasada „wielu oczu”).

- 5) **Słabość służby cywilnej**, która uniemożliwia zbudowanie stabilnej, niezależnej od politycznych zawirowań administracji publicznej, która ma ogromny wpływ na funkcjonowanie państwa¹².

Na podstawie wyżej wymienionych głównych obszarów dysfunkcyjnych, w wyniku badań NIK opracowana została lista szczegółowych mechanizmów korupcyjnych:

- *nadmiar kompetencji skupionych w ręku jednego urzędnika;*
- *zbyt duża dowolność w podejmowaniu decyzji;*
- *lekceważenie dokumentacji i sprawozdawczości;*
- *słabość kontroli wewnętrznej;*
- *nierówny dostęp do informacji;*
- *brak odpowiedzialności osobistej;*
- *brak rozwiązań antykorupcyjnych;*
- *nadmierne korzystanie z usług zewnętrznych;*
- *uchylanie się przed kontrolą państwową;*
- *konflikt interesów*¹³.

Korupcja, choć ma wiele postaci, zawsze jest złem, które dotyka każdego obywatela. Jest to zjawisko, z jednej strony zagrażające prawom człowieka, z drugiej przestępstwo najbardziej demoralizujące społeczeństwo. Zjawisko to zagraża bowiem poczuciu legalności działania organów państwowych, a co za tym idzie, poczuciu bezpieczeństwa obywateli.

¹² za: Wystąpienie Prezesa NIK podczas debaty sejmowej z 28 lipca 2003 r.

¹³ Zagrożenie korupcją w świetle badań kontrolnych NIK przeprowadzonych w roku 2003, Warszawa marzec 2004 r.

Władze państwowe zobowiązane są do przeciwdziałania tym destrukcyjnym zjawiskom. Jedną z metod przeciwdziałania jest koordynacja działań prewencyjnych i organizacyjno – edukacyjnych, poprzez realizację programów strategicznych zwalczających korupcję. Jest to najlepsza sprawdzona metoda identyfikująca obszary zagrożenia i ich uwarunkowania oraz sposoby działań, których celem jest eliminowanie patologii jaką jest korupcja.

PROGRAM ZWALCZANIA KORUPCJI - STRATEGIA ANTYKORUPCYJNA (2002-2009) II ETAP 2005-2009

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
I. GOSPODARKA							
1	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Eliminowanie zjawisk korupcyjnych w zakresie uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami	Przygotowanie projektu ustawy o osobach kierujących pojazdami			I kwartał 2006 r.	MI
2	Skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych	Eliminowanie zjawisk korupcyjnych występujących w obszarze prawa geodezyjnego	Monitoring działań legislacyjnych dotyczących projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z dnia 26 maja 1989 r.) oraz ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 19, poz. 147, ze zm.)			III kwartał 2005 r.	MI
						Opracowanie raportu dotyczącego efektywności działania zmian legislacyjnych	

3	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wyeliminowanie zjawisk korupcyjnych w zakresie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poprzez ustawowe ujednoczenie w kraju warunków i zasad wydawania zezwoleń	Projekt nowelizacji ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 ze zm.) poprzez skreślenie art. 12 ustawy			I kwartał 2005 r.	MGiP
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
4	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wyeliminowanie korupcji wśród funkcjonariuszy Głównego Inspektora Transportu Drogowego			Realizacja zapisów ustawy z dnia 14 listopada 2003 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 211, poz. 2050), dotyczących wyposażenia funkcjonariuszy GITD w urządzenia umożliwiające uiszczenie kary pieniężnej za pomocą karty płatniczej	IV kwartał 2005 r.	GITD
5	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Wprowadzenie transparentnego systemu postępowania w zakresie zamówień publicznych			Wprowadzenie, w wyniku realizacji programu Phare 2001, postępowania o zamówienia publiczne w formie elektronicznej	II kwartał 2005 r.	UZP

6	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Eliminowanie korupcji poprzez upowszechnianie wiedzy o procedurach zamówień publicznych		Organizacja konferencji, szkoleń i seminariów dla adresatów ustawy o zamówieniach publicznych		Zadanie stałe	UZP
7	Skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych	Wyeliminowanie korupcji podczas realizacji zamówień publicznych			Monitoring efektywności funkcjonowania przedsięwzięć (kontrola uprzednia, instytucja obserwatora, procedura akredytacji i atestacji) wdrożonych ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 679)	Zadanie stałe	UZP
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
8	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Uregulowanie kwestii podejmowania działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne	Monitoring działań legislacyjnych dotyczących projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679)			II-III kwartał 2005 r.	MSWiA

9	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wprowadzenie przejrzystych procedur zbywania akcji w procesach prywatyzacyjnych	<p>1. Monitoring efektywności funkcjonowania działań legislacyjnych wynikających z wydanych 5 rozporządzeń do ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 02.171.1397)</p> <p>2. Przygotowanie nowego projektu rozporządzenia RM w sprawie pomocy publicznej udzielanej w procesach prywatyzacji do ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 02.171.1397)</p>			1. 2005 r. - 2009 r.	MSP
10	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Przeciwdziałanie korupcji w Agencji Nieruchomości Rolnych	Zmiana Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 1 sierpnia 2003 r. w sprawie nadania statutu Agencji Nieruchomości Rolnych (Dz. U. 03.140.1348 z późn. zm.)			II kwartał 2005 r.	MSP
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		

11	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Jawność i przejrzystość procedur nadzoru właścicielskiego	Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 02.171.1397)			III kwartał 2005 r.	MSP
12	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	1. Upowszechnienie zachowań etycznych w Urzędzie 2. Zwiększenie świadomości zasad etyki zawodowej w Urzędzie		1. Opracowanie kodeksu etyki urzędniczej 2. Przeprowadzenie szkoleń w zakresie etyki zawodowej dla pracowników Urzędu		1. I półrocze 2005 r. 2. 2005 r. - 2009 r.	MSP
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		

II. NAJWYŻSZA WŁADZA PAŃSTWOWA

1	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Upowszechnienie wśród przedstawicieli najwyższych władz państwowych i ugrupowań politycznych wiedzy w zakresie przeciwdziałania korupcji		Opracowanie i przeprowadzenie cyklu seminariów w zakresie przeciwdziałania korupcji		Zadanie stałe realizowane cyklicznie od I kwartału 2006 r.	MSWiA we współpracy z ABW
2	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Upowszechnienie wśród parlamentarzystów wiedzy na temat przeciwdziałania korupcji		1. Zorganizowanie konferencji dotyczącej przeciwdziałania korupcji w sferze władzy ustawodawczej 2. Opracowanie i wdrożenie materiałów informacyjnych dla parlamentarzystów		II kwartał 2005 r.	MSWiA we współpracy z ABW
1	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin	Podmiot

nr	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne	realizacji	realizujący* (legenda)
3	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Uregulowanie problematyki lobbingu		Opracowanie rocznych raportów dotyczących lobbingu w Polsce	Monitoring działań legislacyjnych związanych z projektem ustawy o działalności lobbingowej	Zadanie stałe od IV kwartału 2005 r.	MSWiA we współpracy z ABW, KGP i organizacjami pozarządowymi
4.	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Ratyfikacja Konwencji Narodów Zjednoczonych Przeciwko Korupcji	Kontynuacja prac mających na celu doprowadzenie do ratyfikacji Konwencji NZ Przeciwko Korupcji w 2005 r.	Przygotowanie analizy prawa polskiego w świetle Konwencji NZ Przygotowanie projektu ustawy o implementacji Konwencji NZ Przeciwko Korupcji do prawa wewnętrznego Zorganizowanie dla posłów i senatorów, oraz przedstawicieli władz państwowych konferencji poświęconej implementacji Konwencji NZ Przeciwko Korupcji		2005 r. - II kwartał 2006 r. II kwartał 2005 r. III kwartał 2005 IV kwartał 2005 r.	MS we współpracy z MSZ MSWiA we współpracy z MS MSWiA we współpracy z MS i MSZ
			Zadania			Termin	Podmiot

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-educacyjne	Zmiany organizacyjne	Termin realizacji	realizujący* (legenda)
III. ADMINISTRACJA PUBLICZNA							
1	Skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych	Eliminacja obszarów korupcyjnych w administracji rządowej		Analiza realizacji rekomendacji zawartych w corocznych raportach Najwyższej Izby Kontroli, dotyczących zagrożenia korupcją w Polsce		Zadanie stałe	KPRM, MENiS, MF, MGIP, MI, MK, MNiI, MON, MPS, MRiRW, MSP, MSWiA, MSZ, MS, MŚ, MZ, ABW, KGP, KGSG, RCSS, UZP, USC, UOKiK, KRRiT, GITD, ULC, URTiP
2	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Przeciwdziałanie korupcji w administracji publicznej	<p>1. Przygotowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie cywilnej (Dz.U. Z 1999r. Nr 49 poz.483 z późn. zm.)</p> <p>2. Przygotowanie projektu nowelizacji Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 października 1999 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczególnych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz. U. nr 89 poz. 996 z późn. zm.), w celu zwiększenia konkurencyjności ofert pracy w administracji publicznej</p>			IV kwartał 2007 r.	USC

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-educacyjne	Zmiany organizacyjne		
3	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Promocja zasad eliminujących korupcję		<p>1. Organizowanie szkoleń, seminariów i konferencji dla członków korpusu służby cywilnej na temat przeciwdziałania korupcji w ramach projektu Phare</p> <p>2. Prowadzenie programów szkoleniowych, mających na celu podniesienie poziomu świadomości etycznej wśród członków korpusu służby cywilnej</p>		2004 r.- 2006 r.	USC
4	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Upowszechnienie Kodeksu Etyki Służby Cywilnej		Informowanie o stworzonych rozwiązaniach, mających na celu monitorowanie zapisów Kodeksu Etyki Służby Cywilnej	Opracowanie mechanizmu monitorowania zapisów Kodeksu Etyki Służby Cywilnej	IV kwartał 2005 r.	USC

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
5	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Upowszechnienie zachowań etycznych w urzędach administracji publicznej		<p>Działania wynikające z Projektu Phare 2003</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie cyklu szkoleń z zakresu zachowań interpersonalnych i zasad etycznych dla pracowników administracji publicznej; 2. Opracowanie projektu kodeksu etyki zawodowej pracownika samorządowego; 3. Przeprowadzenie cyklu konferencji regionalnych z zakresu etyki 	<p>Opracowywanie w ramach Projektu Phare 2003, systemu powoływania w wybranych urzędach administracji publicznej stanowisk „doradców etycznych”</p>	2005 r. -2007 r.	MSWiA we współpracy z samorządem terytorialnym
6	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Upowszechnienie zachowań etycznych w urzędach administracji publicznej		<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja i przeprowadzenie konkursu "Najbardziej przyjazny Urząd Administracji Rządowej"; 2. Organizacja i przeprowadzenie konkursu "Przyjazny Urząd" 		Zadanie stałe, realizowane raz w roku	USC, MSWiA

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
7	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Zwiększenie świadomości w zakresie etyki zawodowej		Prowadzenie szkoleń w zakresie etyki zawodowej dla pracowników resortu finansów	Wdrożenie kodeksu etyki pracownika administracji skarbowej	Zadanie stałe 2005 r.	MF
8	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Zwiększenie świadomości zasad etyki zawodowej w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego		Szkolenia w zakresie etyki zawodowej		2004 r. -2005 r.	ULC we współpracy z MI
9	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wyeliminowanie uznaniowości podczas przeprowadzania kontroli w administracji publicznej	Monitoring projektu ustawy o przeprowadzaniu kontroli w administracji publicznej, ujednolicającej procedury kontrolne			2006 r.	MSWiA

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
10	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Wprowadzenie zasady otwartości i konkurencyjności przy naborze kandydatów do zatrudnienia w samorządzie terytorialnym	Monitoring projektu ustawy o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 1990 r. Nr 21 poz. 124)			Zadanie stałe	MSWiA we współpracy z samorządem terytorialnym
11	Skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych	Badanie skuteczności działań antykorupcyjnych			Opracowanie wskaźników realizacji zadań Strategii Antykorupcyjnej	IV kwartał 2006 r.	MSWiA we współpracy z RCSS
12	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Podniesienie świadomości społecznej w zakresie występowania korupcji		Przeprowadzanie corocznych badań postrzegania zjawiska korupcji		Zadanie stałe od IV kwartału 2005 r.	MSWiA we współpracy z ośrodkami badania opinii publicznej lub jednostkami naukowymi

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
13	Skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych	Promocja działań antykorupcyjnych		1. Uruchomienie internetowego portalu informacyjno-dyskusyjnego związanego z przeciwdziałaniem korupcji; 2. Wydanie poradnika dobrych praktyk związanych z przeciwdziałaniem korupcji, opracowanego przez OECD		III kwartał 2005 r.	MSWiA
14	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Zapobieganie korupcji w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty		Zamieszczenie na stronach internetowych URTiP wzorów obowiązujących dokumentów urzędu	1. Wprowadzenie w Biuletynie Informacji Publicznej, aktualizowanych na bieżąco stron z informacjami na temat urzędu, dostępnymi dla klientów 2. Opracowanie procedur postępowania regulacyjnego i kontrolnego w URTiP 3. Oddzielenie obszaru regulacyjnego (zezwolenia i rejestracja) od obszaru kontroli i wprowadzenie przejrzystych procedur postępowań wewnętrznych w URTiP 4. Oddzielenie etapu merytorycznego przygotowania przetargów od ich realizacji.	1. Zadanie stałe 2-4 IV kwartał 2005 r.	URTIP

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
IV. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I ORGANY ZWALCZAJĄCE KORUPCJĘ							
1	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Ujawnianie przestępstw korupcyjnych i pozbawianie ich sprawców osiągniętych korzyści			Opracowanie i wdrożenie systemu monitorowania skuteczności realizacji ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), a zwłaszcza tych mechanizmów w ustawie, które są nakierowane na zwalczanie korupcji	Zadanie stałe	MS
2	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Poprawa efektywności pracy funkcjonariuszy Policji w zakresie zwalczania korupcji	Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. Nr. 30, poz. 179 z późn. zm.) dotyczącej kontroli operacyjnej, zarządzania kontrolowanego przejęcia, szybkiej ścieżki przy zarządzaniu kontrolowanego przejęcia oraz informacji stanowiących tajemnicę skarbową, poprzez uwzględnienie określonych rozwiązań z Kodeksu Karnego			III kwartał 2005 r.	KGP we współpracy z MSWiA

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
3	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Podniesienie poziomu efektywności zwalczania korupcji w jednostkach Policji		Przeprowadzenie cyklicznych szkoleń z zakresu metod przeciwdziałania korupcji dla policjantów szczebla miejskiego i powiatowego oraz dla policjantów Biura Spraw Wewnętrznych KGP		Zadanie stałe	KGP
3	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Podniesienie poziomu efektywności zwalczania korupcji w jednostkach Policji			<p>1. Kontynuowanie tworzenia w Policji struktur zwalczających przestępczość korupcyjną m. in. poprzez powoływanie Wydziałów dw. z Korupcją w KWP oraz utworzenie komórek do walki z korupcją w jednostkach Policji szczebla miejskiego i powiatowego utworzonych w miastach będących siedzibami dawnych województw.</p> <p>2. Zwiększenie etatowe Biura Spraw Wewnętrznych KGP, zgodnie z założeniami docelowego kształtu biura w ramach programu "Policja 2003-2007"</p>	<p>III i IV kwartał 2005 r.</p> <p>IV kwartał 2007r.</p>	KGP

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
4	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Stworzenie efektywnych i przejrzystych zasad kwalifikacyjnych do służby w Policji	Przygotowanie projektu nowego rozporządzenia Ministra SWiA w sprawie szczegółowych zasad postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji			II kwartał 2005 r.	MSWiA we współpracy z KGP
5	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Zwiększenie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny popełnione pod groźbą kary	Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny popełnione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197 poz. 1661), rozszerzającego katalog czynów, za które odpowiada osoba prawna o przestępstwa z art. 296a i 296b oraz 230a Kodeksu Karnego	Organizacja szkoleń dla prokuratorów i sędziów w zakresie prowadzenia postępowań karnych o przestępstwa dotyczące korupcji		2005 r. Zadanie stałe	MS
6	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wprowadzenie w życie działań dotyczących walki z korupcją w Straży Granicznej		Opracowywanie półrocznych sprawozdań na podstawie dokumentu "Harmonogram przedsięwzięć realizowanych przez SG" w związku z wdrażaniem Programu Strategia Antykorupcyjna		Zadanie Stałe	KGSG

l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-educacyjne	Zmiany organizacyjne		
V. OCHRONA ZDROWIA							
1	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Podniesienie poziomu świadomości w zakresie europejskich standardów dotyczących przeciwdziałania korupcji w systemie ochrony zdrowia		Opracowanie i upowszechnienie materiałów na temat zwalczania oszustw i korupcji w ochronie zdrowia		I kwartał 2005 r.	MZ
2	Skoordynowanie działań zmierzających do respektowania antykorupcyjnych przepisów prawnych.	Międzynarodowa współpraca w celu wypracowania wspólnych standardów w sferze przeciwdziałania oszustwom i korupcji w sektorze ochrony zdrowia			Podjęcie współpracy przy inicjatywie stworzenia instytucji działającej na rzecz zapobiegania korupcji i oszustwom w systemie ochrony zdrowia - Europejskiego Biura ds. Oszustw i Korupcji w Ochronie Zdrowia	Zadanie stałe od I kwartału 2005 r.	MZ

3	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Zapobieganie zjawiskom korupcji w systemie ochrony zdrowia			Opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania listami oczekujących na świadczenia zdrowotne w ramach realizacji Programu Transition Facility 2004	I kwartał 2006 r.	MZ
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
4	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Kształtowanie postaw etycznych i zachowań antykorupcyjnych w systemie ochrony zdrowia			Monitorowanie realizacji na studiach medycznych programów nauczania, zawierających treści kształtujące postawy i zachowania antykorupcyjne	Zadanie stałe od I kwartału 2005 r.	MZ we współpracy z MENiS

5	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie.	Zapobieganie zjawiskom korupcyjnym w ochronie zdrowia.	Monitoring tworzenia systemu informacji medycznej (rejestr usług medycznych)			Zadanie stałe	MZ
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
6	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów	Zapobieganie zjawiskom korupcyjnym w dziedzinie	1. Przygotowanie projektu ustawy o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych zawierającego m.in. implementację dyrektywy przejrzystości w zakresie rozdzielania organu odpowiedzialnego za rejestrację leków od organu odpowiedzialnego za refundację leków oraz wprowadzenie ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej, a także w posiadaniu akcji i udziałów w spółkach handlowych przez członków organów Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów		1. Rozdzielenie procesu rejestracji leków od refundacji leków poprzez nadanie Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych statusu centralnego organu administracji rządowej odpowiedzialnego za wydawanie decyzji o rejestracji leków. Minister Zdrowia pozostanie organem właściwym tylko w zakresie refundacji leków 2. Wprowadzenie regulacji mających na celu wyeliminowanie ewentualnego konfliktu interesów poprzez zakaz wykonywania przez pracowników Urzędu działalności gospodarczej oraz innej działalności, która mogłaby mieć wpływ na wydawane rozstrzygnięcia w zakresie rejestracji leków oraz obowiązek składania przez Prezesa i Wiceprezesów Urzędu oświadczeń o ich stanie majątkowym.	I kwartał	MZ

0	mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	korupcyjnym w dziedzinie rejestracji i refundacji leków	Produktów Leczniczych, wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych 2. Przygotowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o cenach wprowadzającego Rejestr Korzyści dla członków Zespołu ds. Gospodarki Lekami oraz konieczność składania oświadczeń zawierających dane zawarte w Rejestrze Korzyści przez osoby, którym zlecono przygotowanie ekspertyz i innych opracowań dla Zespołu.			2005 r.	IVIZ
i.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
7	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Zapobieganie zjawiskom korupcyjnym w Państwowej Inspekcji Sanitarnej	1. Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wprowadzającego system ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz w podejmowaniu dodatkowych działań zarobkowych przez pracowników Inspekcji. 2. Przygotowanie projektu rozporządzenia na podstawie art. 227 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 141) określającego zasady przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia człowieka w środowisku pracy			I kwartał 2005 r.	MZ, GIS

8	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wprowadzenie przez urząd Ministra Zdrowia procedur przejrzystości i jawności		Umieszczanie na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia informacji dotyczących m.in. porządku obrad Kierownictwa i Kolegium Ministra Zdrowia wraz z podjętymi ustaleniami; umieszczanie projektów aktów prawnych w celu udostępnienia ich treści opinii publicznej i przeprowadzenia szerokich konsultacji społecznych wraz z zestawieniem wszystkich uwag zgłaszanych do projektów		Zadanie stałe	MZ
9	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wprowadzenie zasad przejrzystości i jawności działań konsultantów krajowych.	Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy o zakładach opieki zdrowotnej i o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zawierających regulacje dotyczące składania oświadczeń o uzyskanych korzyściach przez konsultantów krajowych		Wprowadzenie obowiązku corocznego składania oświadczeń o uzyskanych korzyściach przez konsultantów krajowych	I kwartał 2005 r.	MZ
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		
VI. FINANSE PUBLICZNE							

1	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Eliminowanie zjawisk korupcyjnych w ośrodkach gier i punktach przyjmowania zakładów wzajemnych	Przygotowanie nowelizacji rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27)			IV kwartał 2007 r.	MF
2	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Wyeliminowanie korupcji w postępowaniu egzaminacyjnym	Przygotowanie projektów nowelizacji ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2002 r. poz. 86, z późn. zm.), ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.) oraz projektów nowelizacji 4 rozporządzeń i 1 zarządzenia Ministra Finansów			IV kwartał 2007 r.	MF
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		

3	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Eliminowanie korupcji w Służbie Celnej	Przygotowanie projektu nowelizacji ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641) w zakresie ujednoczenia zasad składania oświadczeń majątkowych przez funkcjonariuszy Służby Celnej			IV kwartał 2005 r.	MF
					Utworzenie, na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641), w służbach podległych Ministrowi Finansów, komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za walkę z korupcją	IV kwartał 2005 r.	
4	Zapobieganie zjawiskom korupcji i wdrożenie mechanizmów umożliwiających jej skuteczne przeciwdziałanie	Przeciwdziałanie korupcji w organach skarbowych		Opracowanie i przeprowadzenie specjalnych programów szkoleń oraz wprowadzenie wytycznych dla organów skarbowych dotyczących przestępstw korupcyjnych		Zadanie stałe	MF
					Oddzielenie w celu uniknięcia sytuacji korupcyjnej części stanowisk pracy będących (w urzędach skarbowych i urzędach kontroli skarbowej) w bezpośrednim kontakcie z klientem od stanowisk merytorycznych	Zadanie stałe	
l.p.	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin realizacji	Podmiot realizujący* (legenda)
			Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne		

VII. EDUKACJA, KULTURA I ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU

1	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Upowszechnienie postaw antykorupcyjnych wśród nauczycieli i nauczycieli akademickich		<p>1. Prowadzenie szkoleń regionalnych dla nauczycieli i doradców metodycznych;</p> <p>2. Przygotowanie dla nauczycieli materiałów edukacyjnych i publikacji zawierających treści antykorupcyjne;</p> <p>3. Organizowanie seminariów dla nauczycieli akademickich.</p> <p>4. Umieszczenie informacji o tematyce antykorupcyjnej na stronie internetowej MENiS</p>		<p>1-3. 2004 r. -2005 r.</p> <p>4. Zadanie stałe</p>	MENiS
2	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Eliminowanie sytuacji sprzyjających korupcji w dziedzinie mediów			<p>1. Opracowanie oraz monitorowanie regulaminu prowadzenia postępowania koncesyjnego.</p> <p>2. Analiza sytuacji, opracowanie i realizacja strategii działań przeciwdziałających korupcji w mediach elektronicznych.</p> <p>3. Wdrożenie instrukcji określającej procedury w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego obowiązujące w biurze KRRiT</p>	<p>1. Zadanie stałe od I kwartału 2005 r.</p> <p>2. I kwartał 2006 r.</p> <p>3. Zadanie stałe</p>	KRRiT
	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zadania			Termin	Podmiot

nr	Cel ogólny	Cel strategiczny	Zmiany legislacyjne	Zmiany informacyjno-edukacyjne	Zmiany organizacyjne	realizacji	realizujący* (legenda)
3	Stworzenie przejrzystych i przyjaznych obywatelowi struktur administracji publicznej na miarę otwartego społeczeństwa informacyjnego	Promowanie zasad przeciwdziałających korupcji			Organizowanie konkursu otwartego dla organizacji pozarządowych na przeprowadzenie kampanii społeczno-informacyjnej dotyczącej przeciwdziałania i zwalczania korupcji	Zadanie stałe, realizowane raz w roku	MSWiA we współpracy z organizacjami pozarządowymi
4	Ograniczenie tolerancji społecznej dla zjawisk korupcyjnych poprzez podnoszenie stopnia świadomości oraz promowanie odpowiednich wzorców postępowania	Upowszechnianie postaw antykorupcyjnych			Propagowanie wśród rektorów szkół wyższych idei przeciwdziałania zjawisku korupcji i konieczności uwzględniania jej w programach studiów wyższych	Zadanie stałe	MENiS we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi

	cel główny	cel strategiczny	legislacyjne	info-edukac	organizacyjne		
VIII. PROPOZYCJE SAMORZĄDÓW (URZĘDY MARSZAŁKOWSKIE)							
1	Eliminacja korupcji w administracji samorządowej i wśród radnych.	Rozszerzenie katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.	Projekt nowelizacji ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, poprzez zwiększenie katalogu osób zobowiązanych do składania corocznych oświadczeń majątkowych.			Do ustalenia	MSWiA we współpracy z jednostkami samorządu terytor.
2		Utworzenie Korpusu Służby Samorządowej.	Opracowanie projektu ustawy o pracownikach samorządowych na wzór ustawy o służbie cywilnej.			Do ustalenia	MSWiA we współpracy z jednostkami samorządu terytor.
3		Ograniczenia prawa wybieralności (biernego prawa wyborczego) do organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego osobom skazanym prawomocnymi wyrokami sądu za przestępstwa umyślne oraz skutków skazania prawomocnym wyrokiem sądu orzeczonym za przestępstwo umyślne zarządu powiatu i województwa. Celem inicjatywy legislacyjnej jest wyeliminowanie przypadków, w których radnym gminy, powiatu, województwa, oraz wójtami (burmistrzami, prezydentami) członkami zarządu powiatu, członkami zarządu województwa zostają osoby skazane prawomocnymi wyrokami sądu.	Projekt nowelizacji ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw; Projekt nowelizacji ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta; Projekt nowelizacji ustaw z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa.			Do ustalenia	
4		Poprawa funkcjonowania przepisów o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.	Projekt nowelizacji ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz.U. nr 106 z 1997 r. poz. 679 ze zm.) dotyczący wprowadzenia instrumentów umożliwiających egzekwowanie jej zapisów.			Do ustalenia	

5		Bardziej przejrzyste zasady podejmowania decyzji przez urzędników.			Upowszechnienie informatyzacji administracji samorządowej. Wprowadzenie informacji oraz usług administracji publicznej dostępnych dla obywateli za pośrednictwem internetu, zapewniających większą przejrzystość podejmowanych decyzji administracyjnych oraz możliwość monitorowania ich przez obywateli zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej.	Do ustalenia	
6		Udział społeczeństwa w procesie zwalczania korupcji.		Obywatelski system monitorowania oraz budowa społecznych instytucji, specjalizujących się w wykrywaniu i analizie takich praktyk oraz tworzenie społecznych programów edukacyjnych dla przedstawicieli biznesu.		Do ustalenia	
7		Ujawnianie opinii publicznej informacji z wydatkowania środków publicznych.			Bezwzględne egzekwowanie zasady jawności oraz przejrzystości działań administracji publicznej w zakresie sposobu wydatkowania środków publicznych; Wymuszenie na podległych sobie kolegiach regionalnych izb obrachunkowych obowiązku przedstawiania wyników kontroli na sesjach rad gmin , powiatów, co umożliwi mieszkańcom zapoznanie się z wynikami kontroli co do jakości wydawania publicznych pieniędzy .	Do ustalenia	
8		Poprawa skuteczności działań w zakresie egzekwowania zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych przez osoby mające taki zakaz.			Przyznanie regionalnym izbom obrachunkowym uprawnień, które w przypadku orzeczenia przez komisje dyscypliny budżetowej wobec wójtów, burmistrzów zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych, będą faktycznie ten zakaz egzekwowały.	Do ustalenia	